

žavo in trdom pridobil v učiteljski izobraževalnici v tujem jeziku, rečem, da vse to potem raztolmači v domačem, slovenski mladini razumljivem jeziku, ter si svoj nauk tako priredi, kakor ga neobhodno potrebuje za slovensko mladino.

Kako lahko se pa tudi učitelj poleni, ker mu serčnost upade. Pogledjmo dalje, v katerem jeziku je pisan navod *) k III. računic. Ali ni mar učitelj prisiljen s knjigo v roki, spisano v tujem jeziku pripravljati se in podučevati ta važni, pa težavni predmet. Vprašam, ali ne mora biti ljudski učitelj pri takih razmerah modrejši in sposobnejše od glavnih učiteljev na izobraževališču, ker on je prisiljen tuje blago po domače podajati slovenski mladini. In vendar pričakujemo te prekoristne in potrebne knjige že toliko časa!

Dalje potrebujemo za sedaj po mojem mnenju tudi pomočnih knjig spisanih v domačem jeziku „o geometriji, fiziki, kakor tudi navoda o risanju“, za ktere prositi sl. vlado zdi se mi zelo potrebno. Kajti, ni še zadosti, da se prihodni odgojevalci naroda v učiteljskih izobraževališčih uče le teorije, ampak podati se jim morajo potem tudi vsa ona sredstva, po katerih se mladina in narod najlaže podučuje in izobražuje, in to so ravno pomočne knjige, spisane v domačem jeziku. — Zato se predrznem izreči, da tudi nemški učitelji svoj materni jezik ravno tako ali še bolje znajo, kakor mi svojega, pa vendar še nisem bral, da bi komu na misel prišlo, da bi se nemški učitelji podučevali in za svoj stan izobraževali v kakem tujem jeziku, ali da bi se jim silile pomočne knjige, spisane v tujem jeziku.

Primerno si mi toraj zdi, da izrečemo danes javno svojo željo, da bi dotične šolske oblasti blagovolile nam preskerbeti že skoraj tako potrebne in težko pričakovane pomočne knjige spisane v domačem jeziku. Vkljub še tako umetno izdelanim načertam prave izomike in pravega napredka ne pri naših ljudski učiteljih, niti pri naših ljudskih šolah, tedaj tudi pri našem narodu, ne smemo in ne moremo pričakovati dotlej, da se tukaj razmere ne zboljšajo.

Kje je iskati uzrokov, da nauk v računstvu po nekaterih šolah, vzlasti na višej stopinji ne rodi pravega sadu?

Za učiteljsko konferenco v Celji 1. in 2. avgusta 1877 sestavil V. J.

(Konec.)

C.

Da imajo tudi učni pripomočki izdaten vpliv na končen uspeh podučevanja, ne bode — smelo mislim — nihče oporekal.

1. Nekaterim učencem manjka računice, tablice ali papirja, bodi

*) V Ljubljani tudi nemškoga ni; ali ga predelujejo ali kaj? Vr.

si uže to iz nemarnosti ali iz revščine starišev. Takšno pomanjkanje pa napredek zadržuje — kmet brez pluga, ženjica brez serpa, kaj opravita?

2. Ako učitelj nema v šoli učnih sredstev pri računstvu, razne mere, uteži i. t. d. mu tudi to nauk zavira. Z malano mero na papirji, in s takimi uteži i. t. d. mu nij dosto pomagano.

Č.

Razmerje, v katerem je podučevanje omejeno, razdelitva učne tvarine, in tej v obravnavo odmerjeni čas vpliva tudi na končni uspeh podučevanja.

1. Gledé važnosti računstva v ljudskeji šoli se velika težavnost — podučevanje v večih oddelkih ob jednom — ne da skrivati. Manj ko ima šola razredov, tem bolj občutljiva je ta zavora, i to posebno na deželi, kjer je včasi šola mnogo prenapolnjena. — V jednom oddelku podučevati je igrača, primerjaje z onim, v več oddelkih. Majhen prostor, in včasi dvakrat čez postavno število otrok — to je težavno podučevanje!

2. Pomisliti je pa tudi, da se je dan danes ljudska šola z raznimi predmeti tako preobložila, da na posamezne prav malo časa pride. Skoraj se nam bode bati, da bode pregovor: „Ex omnibus aliquid, ex toto nihil“ nam veljal.

Pri vsem tem je pa še opomniti, da so nekateri, ki radi na posameznih predmetih jahajo, bodi si uže iz katerega — koli uzroka, a pri tem navadno druge predmete zanemarjajo.

3. Razven tega, da ima ljudska šola uže mnogo predmetov, naklada se ji pa še drugo breme: podučevanje dveh jezikov. To jemlje mnogo časa in prizadeva veliko truda, pa primerno daje le malo uspeha. Zraven je pa še to naj bolj čudno, da učni čerteži o dveh jezikih nič ne govoré, da za drugi deželni jezik niti nobenega časa ne odločujejo — ko ima vendar vsak drugi predmet odštete ure. Ker se pa vendar zahteva, da se tudi v drugem jeziku podučuje, kje toraj jemati časa zanj? Ure za drugi jezik se morajo tako rekoč krasti od ur, ki so odločene drugim predmetom, ali pa čez postavno število ur podučevati, vsakako toraj proti — postavi —. Lahko je toraj mogoče, da se tu ali tam tudi od računstva vzame kaka ura, da se podučuje v drugem jeziku.

4. Nekaterim — morda — tudi to nekoliko težavnosti prouzročuje, ker učne knjige nijso po oddelkih (na 4 oziroma osem let) razdeljene, ker tvarina nij natančno določena vsakemu oddelku. Tu pač nekateri mislijo, da otroci morajo v vsakem oddelku druge računice (in druge bukvice) imeti, in če so prejšnjih tudi le do srede vzeli. Na ta način se veliko bistvenih reči spusti, in v nauku, ki nema potrebne naslombe, se ne more zdatno napredovati.

To so toraj uzroki v obče, ki veljajo tudi za vsak drug predmet, ako se ne dosežejo zaželjeni uspehi.